

KANTELUT

Oikeuskanslerille on saapunut 2.-23.12.2019 useita kanteluita, joissa arvostellaan ulkoministeri Pekka Haaviston menettelyä al-Holin leirillä olevien Suomen kansalaisten kotiuttamista koskevassa asiakokonaisuudessa, erityisesti ulkoministeriön virkamiehen mahdollisessa painostamisessa ja siirrossa toisiin tehtäviin.

RATKAISU

Perustuslain 108 §:n 1 momentin mukaan oikeuskanslerin tehtävänä on valvoa valtioneuvoston ja tasavallan presidentin virkatoimien lainmukaisuutta.

Perustuslain 115 §:ssä säädetään ministerivastuuasian vireillepanosta. Valtioneuvoston jäsenen virkatoimien lainmukaisuuden tutkinta eduskunnan perustuslakivaliokunnassa voidaan panna vireille:

- 1) oikeuskanslerin tai oikeusasiamiehen perustuslakivaliokunnalle tekemällä ilmoituksella;
- 2) vähintään kymmenen kansanedustajan allekirjoittamalla muistutuksella; sekä
- 3) eduskunnan muun valiokunnan perustuslakivaliokunnalle esittämällä tutkintapyyntöllä.

Perustuslakivaliokunta voi myös omasta aloitteestaan ryhtyä tutkimaan valtioneuvoston jäsenen virkatoimien lainmukaisuutta.

Perustuslakivaliokunta on 20.12.2019 aloittanut perustuslain 115 §:n mukaisen tutkinnan ulkoministeri Pekka Haaviston virkatoimien lainmukaisuudesta kymmenen kansanedustajan tekemän muistutuksen johdosta. Muistutuksessa vaaditaan perustuslakivaliokuntaa tutkimaan, onko ulkoministeri Haavisto toiminut laillisesti kaikissa prosessin vaiheissa al-Holin leirillä olevien Suomen kansalaisten tai Suomesta sinne päätyneiden henkilöiden kotiuttamista koskevassa asiassa.

Koska kanteluissa tarkoitettu ulkoministeri Haaviston menettelyn lainmukaisuus on eduskunnan perustuslakivaliokunnassa ministerivastuuasiana tutkittavana, oikeuskansleri ei ryhdy tutkimaan perustuslakivaliokunnassa vireillä olevaa asiaa. Oikeuskansleri kuitenkin tutkii ulkoministeriön virkamiesjohdon menettelyn asiassa. Myös poliisiylijohdaja Seppo Kolehmainen menettely on oikeuskanslerin tutkittavana.

Edellä todetun vuoksi kantelut eivät ole johtaneet ulkoministeri Haaviston osalta oikeuskanslerin toimenpiteisiin.

Oikeuskansleri

Tuomas Pöysti

Esittelijäneuvos

Johanna Koivisto